

Songhan Incubator – nhịp cầu cho các tài năng doanh nhân

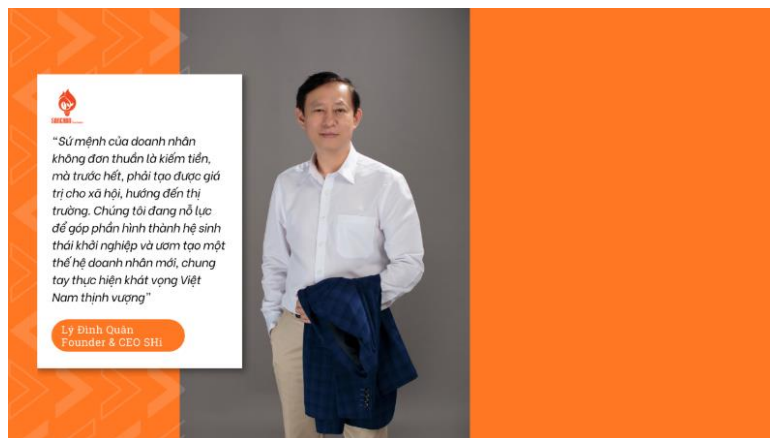
Tọa lạc ngay trung tâm kinh tế - văn hóa lớn nhất miền Trung, Trung tâm Ươm tạo khởi nghiệp Sông Hàn - Songhan Incubator (SHi) là một trong những vườn ươm tư nhân đầu tiên tại Việt Nam được thành lập với mục tiêu đồng hành xây dựng Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Việt Nam và ươm tạo các dự án khởi nghiệp đổi mới sáng tạo.

Hình 1. Các hoạt động tiêu biểu của SHi trong hành trình 5 năm thành lập và phát triển

Câu chuyện của SHi

SHi được thành lập tại Đà Nẵng vào ngày 6 tháng 1 năm 2017 nhằm góp phần lan tỏa tinh thần doanh nhân Việt và ươm tạo các tài năng doanh nhân trên toàn quốc. SHi thực hiện hai nhiệm vụ chính là tư vấn xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (ĐMST) cho các địa phương và tổ chức đồng thời triển khai Chương trình Tăng tốc khởi nghiệp Du lịch - Ẩm thực Việt Nam thương hiệu VTS (Viet Nam Tourism Startup).

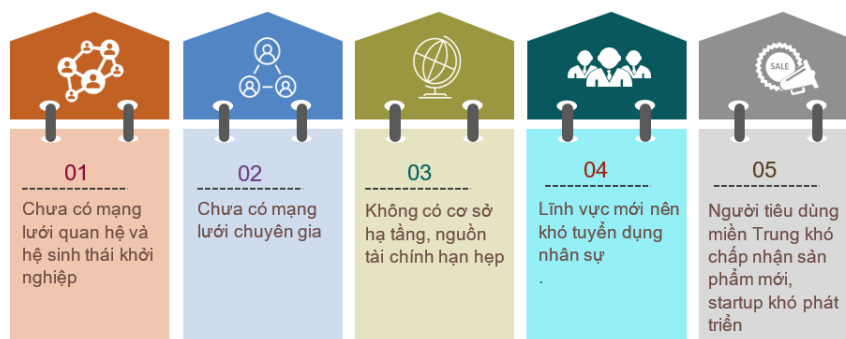

Chia sẻ về cơ duyên thành lập SHi, doanh nhân Lý Đình Quân - Founder & CEO SHi - cho biết: "SHi được thành lập với một khát vọng rất lớn của một doanh nhân đã từng khởi nghiệp 30 năm đó là tạo ra một môi trường thật sự tốt cho thế hệ trẻ, các nhà khoa học có thể thương mại hóa tri thức cũng như các đề án nghiên cứu khoa học của mình thông qua các mô hình khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, mô hình doanh nghiệp khoa học và công nghệ (KH&CN) góp phần xây dựng nên một Việt Nam thịnh vượng".

Diễn giải cho khát vọng này, doanh nhân Lý Đình Quân cho biết: "Trong hành trình khởi nghiệp và phát triển doanh nghiệp của mình, chúng tôi nhận thấy doanh nghiệp cho tương lai phải có hàm lượng về KH&CN, phải có hàm lượng của tri thức ĐMST mới có thể hội nhập quốc tế cũng như có thể mang lại giá trị gia tăng cho nền kinh tế. Với khát vọng như vậy cùng với kinh nghiệm, sự thấu hiểu và kiến thức về ĐMST, chúng tôi thấy rằng không thể hình thành doanh nghiệp ĐMST, doanh nghiệp KH&CN mà không có một hệ sinh thái khởi nghiệp và chúng tôi đã phải thực hiện đồng thời hai nhiệm vụ cùng một lúc đó là xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp cho TP. Đà Nẵng và miền Trung và thúc đẩy các chương trình ươm tạo khởi nghiệp dành cho các bạn trẻ khởi nghiệp cũng như thúc đẩy ươm tạo doanh nghiệp KH&CN".

Những thách thức ban đầu và giải pháp

SHi là đơn vị tiên phong của miền Trung triển khai chương trình ươm tạo từ năm 2017 nên gặp rất nhiều khó khăn. Thách thức rất lớn đối với SHi là việc Đà Nẵng cũng như thị trường miền Trung hầu hết chưa nhận thức được hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, chưa nhận thức được vai trò của ĐMST, vai trò của KH&CN với phát triển kinh tế xã hội địa phương trên nền tảng kinh tế tri thức. Bên cạnh đó, Đà Nẵng cũng như miền Trung chưa có các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp mới hình thành, chưa có kết nối mạng lưới, chưa có mạng lưới chuyên gia, cố vấn, các tổ chức dịch vụ hỗ trợ, mạng lưới nhà đầu tư cũng như các cơ chế chính sách hỗ trợ cho khởi nghiệp. Một thách thức khác SHi phải đối mặt đó là thiếu hạ tầng, thiếu nguồn lực, thiếu tài chính, thiếu nguồn nhân lực chất lượng cao là lực lượng tri thức. Cùng với đó, người tiêu dùng miền Trung thường khó chấp nhận việc tiêu thụ các sản phẩm mới, do đó cũng rất khó khăn cho startup tạo nên sản phẩm mới khi phát triển theo mô hình khởi nghiệp.

Hình 2. Những khó khăn và thách thức của SHi trong quá trình phát triển

Quá trình thành lập và phát triển SHi cũng là quá trình giải quyết 5 thách thức trên với nhiều giải pháp triển khai sáng tạo, dựa vào nguồn lực chuyên gia về khởi nghiệp ĐMST sáng lập nên SHi và sự hỗ trợ của các tổ chức quốc tế (PUM, Swiss EP, BIPP) và Đề án 844 của Bộ Khoa học và Công nghệ, Sở Khoa học và Công nghệ TP. Đà Nẵng và các tổ chức trong hệ sinh thái khởi nghiệp Việt Nam.

Ngay từ khi mới thành lập, SHi đặt ra sứ mệnh và tầm nhìn chiến lược rất rõ ràng, đặc biệt lấy ươm tạo làm sứ mệnh lâu dài bởi ươm tạo là trái tim của hệ sinh thái khởi nghiệp. SHi xác định lực lượng doanh nhân ĐMST và KH&CN là lực lượng doanh nhân tiên phong để quốc gia thịnh vượng. Chính vì tầm nhìn dài hạn như vậy, SHi theo đuổi khát vọng lớn là xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST và khởi tạo doanh nghiệp đổi mới sáng tạo thông qua ươm tạo các tài năng doanh nhân.

Tiếp theo đó, để kết nối mạng lưới, SHi triển khai kết nối với những người lãnh đạo có tâm, có tầm nhìn dài hạn và quan tâm đến thế hệ trẻ. SHi cũng kết nối với các bạn trẻ du học sinh, lãnh đạo các trường đại học, các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp với nhiệt huyết cũng như văn hóa cho đi để tập hợp nguồn lực tiên phong thúc đẩy hệ sinh thái. Bên cạnh đó, SHi xây dựng lực lượng tiên phong nòng cốt là những tri thức có nhiệt huyết, có đam mê, có cống hiến và có thể lan tỏa tư duy, tinh thần ĐMST, tinh thần khởi nghiệp cho miền Trung và Đà Nẵng. Kết quả là SHi đã thu hút được sự tham gia của các bên liên quan, từ chính quyền cho tới các trường đại học, các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp vào các hoạt động thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp Đà Nẵng. SHi cũng là đơn vị tiên phong giúp Đà Nẵng và miền Trung tổ chức rất nhiều hoạt động cho ĐMST, hình thành nên mạng lưới các cố vấn khởi nghiệp, tham gia hình thành Vườn ươm khởi nghiệp Đà Nẵng. Ngoài ra, SHi còn giúp các trường đại học xây dựng chương trình đào tạo về khởi nghiệp, giúp các khu công nghệ cao triển khai chương trình ươm tạo doanh nghiệp công nghệ cao và chuyển giao, tư vấn cho các địa phương, trường đại học mong muốn hình thành các chương trình ươm tạo và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp.

Hình 3. Hành trình hoàn thiện năng lực, cơ sở hạ tầng ươm tạo của SHi

Để xây dựng mạng lưới chuyên gia, SHi triển khai các hoạt động vô cùng quan trọng ở giai đoạn đầu của hệ sinh thái đó là chương trình đào tạo mạng lưới các nhà cố vấn (TOT). Đồng thời, để phát triển đội ngũ chuyên gia giỏi cho các chương trình ươm tạo và tăng tốc, SHi hợp tác với tổ chức PUM của Hà Lan, Swiss IP của Thụy Sĩ. Bên cạnh đó, SHi cũng thúc đẩy việc xây dựng đội ngũ nhân lực tri thức, có kỹ năng công nghệ, kỹ năng kỹ thuật cao để hoạt động ươm tạo được tốt hơn. Chính những hoạt động này đã mang lại cho SHi lợi thế cạnh tranh.

Giải quyết thách thức về tài chính, SHi hợp tác với các nhà đầu tư, các thiên thần kinh doanh, các doanh nghiệp, tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp ở 3 thành phố lớn là Hà Nội, Đà Nẵng và TP. Hồ Chí Minh để thử nghiệm các chương trình ươm tạo, chương trình tăng tốc dành cho du lịch và dịch vụ. SHi cũng đã thử nghiệm 6 chương trình ươm tạo, 6 chương trình tăng tốc.

Song song với đó, SHi xây dựng và thử nghiệm các chương trình ươm tạo vì ươm tạo là quá trình rất mới ở thời điểm năm 2017. Khi xây dựng chương trình, SHi đã chọn du lịch và ẩm thực là 2 lĩnh vực có lợi thế của miền Trung để ươm tạo và thúc đẩy hệ sinh thái về du lịch ẩm thực nhằm tạo ra lợi thế cạnh tranh lâu dài. Cùng với đó, SHi hợp tác với Tổng cục Du lịch và các sở du lịch địa phương tổ chức các chương trình, hội nghị, hội thảo về du lịch thông minh để tăng cường nhận thức cũng như sự quan tâm của công chúng đối với khởi nghiệp du lịch.

Để thu hút các tài năng khởi nghiệp, SHi thử nghiệm các giai đoạn của chương trình ươm tạo, đặc biệt là giai đoạn cuộc thi để phát hiện ra các hạt giống. Thông qua chuỗi chương trình Viet Nam Tourism Startup - VTS, Startup Journey, SHi thu hút được các bạn trẻ quan tâm đến khởi nghiệp, từ đó thúc đẩy mạng lưới liên kết trong học sinh sinh viên.

Hệ sinh thái đổi mới sáng tạo sông Hàn (Songhan Innovation Hub)

Sau 5 năm triển khai và hoàn thiện các chương trình ươm tạo, hoàn thiện mạng lưới hệ sinh thái nguồn lực đa văn hóa hỗ trợ khởi nghiệp, Hệ sinh thái khởi nghiệp Đà Nẵng đã trở nên năng động, từ năm 2022, SHi thay đổi mô hình và định vị hoạt động của mình trở thành trung tâm ĐMST theo mô hình mới để thúc đẩy các mô hình kinh doanh mới theo hướng mở, đóng góp nhiều hơn cho ĐMST.

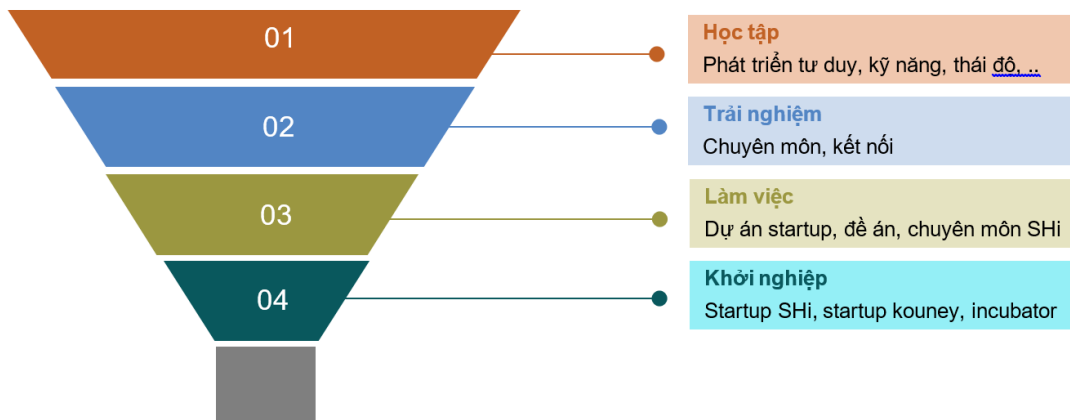
Hình 4. Hệ sinh thái ĐMST sông Hàn

SHi kết nối tất cả các nguồn lực để có thể cung cấp các chương trình ươm tạo, chương trình tăng tốc và hợp tác phát triển các mô hình kinh doanh mới, thúc đẩy chuyển đổi số một cách tốt nhất. Cụ thể, SHi liên kết các mạng lưới chuyên gia, viện nghiên cứu, mạng lưới đào tạo, từ đó có thể kết nối các nguồn lực từ nhà đầu tư, cơ chế chính sách cho tới các nhà trí thức và các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp một cách dễ dàng hơn để có thể hỗ trợ cho startup từ giai đoạn hạt giống đến giai đoạn kiểm chứng thị trường cũng như thương mại hóa.

SHi cũng rất chú trọng vào chất lượng các chương trình ươm tạo. Theo doanh nhân Lý Đình Quân, thông thường 1 chương trình ươm của SHi phải giải quyết được 5 yếu tố để có thể ươm tạo thành công startup. Yếu tố đầu tiên là phải lựa chọn được hạt giống chất lượng. Hạt giống càng tốt thì các startup ươm tạo càng dễ thành công. Yếu tố thứ 2 quyết định thành công chính là mạng lưới các nhà cố vấn, mạng lưới các nhà chuyên gia. Những chuyên gia là doanh nhân có kinh nghiệm trên 10 năm sẽ đóng góp vào quá trình ươm tạo thành công hơn. Yếu tố thứ 3 là chương trình ươm tạo, tổ chức ươm tạo phải có những con người nhiệt huyết, những người luôn tìm tòi học hỏi để nâng cao các kỹ năng trong quá trình ươm tạo. Yếu tố thứ 4 là mạng lưới hệ sinh thái. Nguồn lực của hệ sinh thái càng đa dạng văn hóa, càng có hàm lượng trí tuệ, càng kết nối với nhiều thành phần tri thức thì việc hỗ trợ cho ươm tạo sẽ dễ dàng hơn. Và cuối cùng, yếu tố thứ 5 quyết định sự thành công của chương trình ươm tạo là nguồn lực tài chính cho các giai đoạn, đặc biệt là giai đoạn hạt giống, để giúp startup có thể thương mại hóa ở giai đoạn series A hiệu quả.

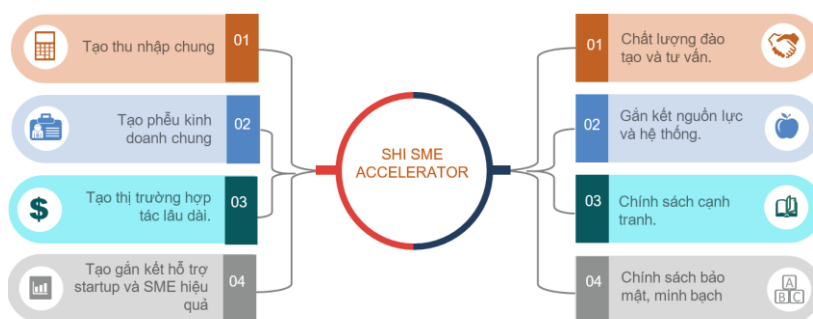
Bên cạnh đó, để tạo ra môi trường thực tập sinh và cộng tác viên thường xuyên, SHi hợp tác với nhiều trường đại học trên địa bàn nhằm giúp sinh viên thâm nhập cũng như tìm hiểu về ĐMST một cách dễ dàng hơn đồng thời chọn ra được các hạt giống tốt cho SHi. SHi thường xuyên tuyển chọn 3 tháng một lần, mỗi lần tuyển 30 bạn sinh viên tham gia vào hệ sinh thái ĐMST của mình. Ở giai đoạn này, SHi giải quyết 4 mục tiêu. Thứ nhất là tạo ra môi trường học tập để các bạn sinh viên thay đổi tư duy, phát triển kỹ năng, thái độ. Thứ hai là thông qua quá trình học tập đó, các bạn sinh viên sẽ trải nghiệm những vấn đề liên quan đến chuyên môn, những hoạt động có yếu tố ĐMST như tổ chức sự kiện, tổ chức ươm tạo, tổ chức hoạt động thường xuyên vừa có yếu tố cộng đồng vừa có yếu tố chuyên môn. Thứ ba là chọn lọc được những bạn sinh viên có năng lực, có thái độ tốt để cung cấp nguồn lực cho các startup trên địa bàn và các startup ươm tạo. Khi được cung cấp các chương trình như vậy, các bạn sinh viên sẽ thấy được trải nghiệm và tự tin hơn, có mong ước khởi nghiệp hơn. Thứ tư là đối với những bạn sinh viên tài năng, thực sự khát vọng khởi nghiệp, SHi đưa vào giai đoạn 2 là giai đoạn có thể hỗ trợ dự án khởi nghiệp tốt hơn và chương trình ươm tạo chuyên nghiệp của SHi. Đây là mô hình SHi đã đúc kết trong 5 năm vừa qua.

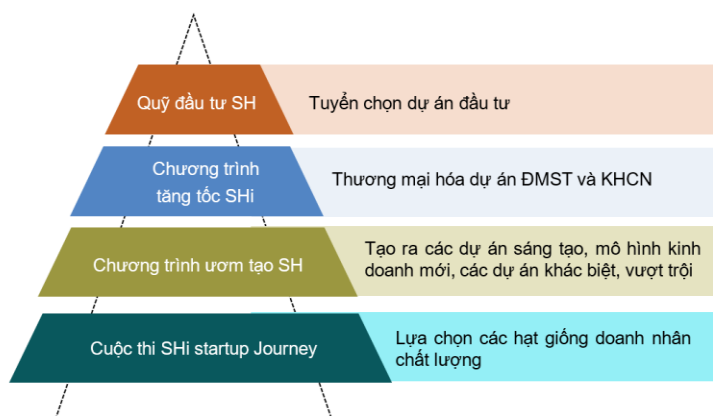
Hình 5. Mạng lưới thực tập sinh và công tác viên tài năng của SHi

Cùng với đó, từ 2021, SHi nhận thấy các doanh nhân SME là lực lượng vô cùng quan trọng và chiếm khối lượng cũng như tỷ trọng lớn trong nền kinh tế. Doanh nghiệp SME chính là thị trường sử dụng sản phẩm của startup và cũng là thị trường tạo ra điểm nhảy cho quá trình chuyển đổi số, ĐMST. Chính vì vậy, SHi bắt đầu các hoạt động đào tạo tư vấn thúc đẩy hoạt động ĐMST cho lực lượng doanh nhân được lựa chọn, đó là những doanh nhân có tư duy mới, có khả năng, có tinh thần doanh nhân, có khả năng phát triển ở quy mô lớn và luôn học hỏi và có nền tảng tri thức. SHi ưu tiên hỗ trợ cho họ để biến họ trở thành SME sáng tạo và có thể kết hợp với các startup mà SHi ươm tạo nhằm tạo ra chuỗi giá trị thúc đẩy quá trình phát triển tốt hơn.

Hình 6. Hoạt động đào tạo, tư vấn, dịch vụ, đề án, hợp tác, đối tác liên kết

Mô hình ươm tạo của SHi bắt đầu từ các cuộc thi để tìm kiếm những tài năng và ươm tạo trong vòng 6 tháng. Từ những chương trình ươm tạo đó, SHi lựa chọn những startup tốt để có thể bắt đầu mở rộng thị trường gọi vốn đầu tư. Đây là mô hình đã được SHi hoàn thiện trong 5 năm qua và đã gặt hái được những kết quả nhất định. Mô hình này đã tạo ra được nhiều startup hạt giống để phục vụ những giai đoạn gọi vốn Series A. Mỗi giai đoạn như vậy SHi giải quyết 1 vấn đề khác nhau. Mỗi chương trình hay cuộc thi như Startup Journey đều giúp SHi tiếp cận các hạt giống chất lượng và dễ dàng hơn. Đối với chương trình ươm tạo, việc giúp kiểm chứng thị trường và hình thành nên mô hình kinh doanh tạo nên dự án khác biệt và vượt trội. Giai đoạn tăng tốc là giai đoạn thương mại hóa tạo ra thị trường cũng như gọi vốn để thương mại hóa và mở rộng thị trường hơn. SHi kết hợp với các quỹ ở các giai đoạn này để có thể mang lại hiệu quả tốt hơn.

Hình 7. Phễu kinh doanh của SHi

Những thành tựu đạt được

Qua 05 năm hoạt động, SHi luôn không ngừng nỗ lực cố gắng theo đuổi sứ mệnh và thực hiện mục tiêu của mình thông qua các hoạt động như chuyển giao tri thức, tổ chức các cuộc thi, ươm tạo, tăng tốc, tư vấn và cung cấp các giải pháp đổi mới sáng tạo, các sáng kiến sáng tạo cộng đồng. Bên cạnh đó, SHi luôn đồng hành cùng các hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia nhằm góp phần xây dựng một hệ sinh thái khởi nghiệp năng động và bền vững với sự liên kết chặt chẽ giữa các cộng đồng hỗ trợ khởi nghiệp quan trọng trên toàn Việt Nam.

Đến nay, SHi đã xây dựng một hệ sinh thái khởi nghiệp năng động với sự liên kết chặt chẽ các cộng đồng hỗ trợ khởi nghiệp quan trọng trên toàn Việt Nam. Cùng với đó, SHi đã trực tiếp thực hiện các chương trình ươm tạo, tăng tốc, tư vấn về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo đặc biệt lĩnh vực Du lịch - Ẩm thực như:

- **Chuyển giao tri thức đổi mới sáng tạo:** Tư vấn xây dựng và triển khai đề án hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; chuyển giao chương trình ươm tạo và tăng tốc; tư vấn thành lập Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo.

- **Tổ chức chương trình ươm tạo và tăng tốc:** Tổ chức các chương trình ươm tạo và tăng tốc; tìm kiếm, bồi dưỡng các tài năng doanh nhân, thúc đẩy sự phát triển và thành công của startups; liên kết, hợp tác, tổ chức chương trình Ơm tạo Doanh nghiệp và Ơm tạo công nghệ.

- **Tư vấn doanh nghiệp đổi mới sáng tạo:** Tối ưu hóa mô hình kinh doanh đổi mới sáng tạo và cung cấp giải pháp công nghệ, giúp doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh, tối đa hóa lợi nhuận và phát triển bền vững.

- **Tổ chức đồng hành cùng các sự kiện khởi nghiệp quốc gia:** Chuỗi các sự kiện kết nối Cung - Cầu và đầu tư; chuỗi sự kiện Hội thảo du lịch thông minh; đồng hành cùng chương trình Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Quốc gia (TECHFEST) với vai trò Trưởng làng Du lịch - Ẩm thực; đồng hành cùng Tổng cục Du lịch tổ chức Cuộc thi Doanh nghiệp du lịch sáng tạo Việt Nam (VSTS); và chuỗi các sự kiện Xây dựng thương hiệu Du lịch địa phương.

Đến nay, SHi đã thực hiện 6 chương trình ươm tạo, 7 chương trình tăng tốc với 68 dự án trong đó 8 dự án gọi được vốn đầu tư, 5 dự án phát triển bền vững. Nhiều dự án khởi nghiệp đã được hỗ trợ và đạt được những thành công, có thể kể đến như Liberzy, V.E.O, Hue Lotus Homestay, Người giữ rừng, Deepcare, Beekids, AET, ...;

SHi có mạng lưới hơn 80 chuyên gia và kết nối với tất cả các mạng lưới hỗ trợ ở Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh và các địa phương khác. Bên cạnh đó, SHi liên tục tạo ra các sáng kiến cộng đồng, từ đó mở rộng các không gian kinh tế như sáng kiến về cộng đồng văn hóa ẩm thực, du lịch cộng đồng, nông nghiệp hữu cơ, du lịch thông minh. Các sáng kiến như vậy giúp SHi mở rộng được các không gian kinh tế giúp các bạn trẻ có thể khai thác được những lợi thế của địa phương từ đó thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp mẽ hơn.

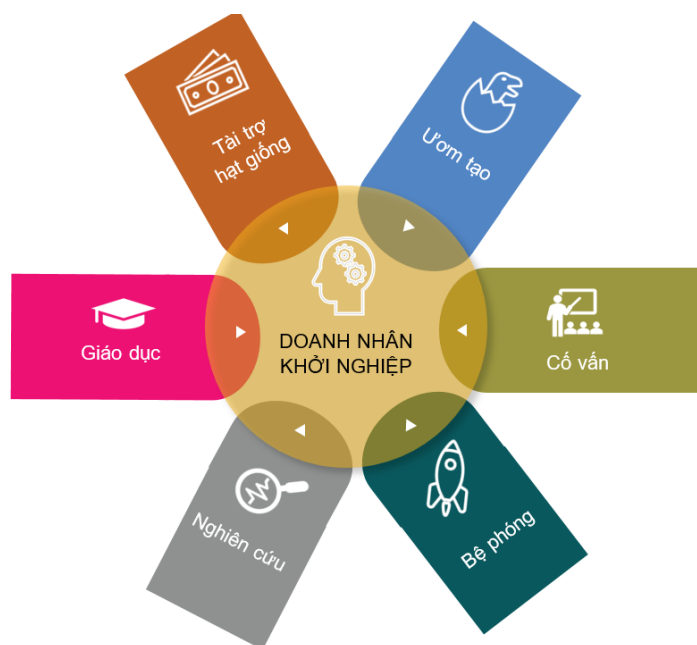

Hình 8. Những kết quả đạt được giai đoạn 2017-2021 của SHi

Nhận thức rõ vai trò, sứ mệnh kết nối và kiến tạo của mình, trong những năm qua, SHi không chỉ hỗ trợ trực tiếp cho các nhóm dự án, doanh nghiệp khởi nghiệp mà còn tham gia góp phần kiến tạo và

phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Cụ thể, SHi đã hỗ trợ tư vấn cho 11 địa phương, 20 trường đại học và hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tại Đà Nẵng và miền Trung. SHi còn chủ trì 6 đề án khởi nghiệp, 4 đề án liên danh, kiến tạo 3 tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, đào tạo và tư vấn hơn 20.000 sinh viên, 1.000 cán bộ phụ trách hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo.

Vai trò của vườn ươm trong hệ sinh thái khởi nghiệp

Hình 9. Vai trò của vườn ươm trong hệ sinh thái khởi nghiệp

Thông thường, để thành công thì bản thân startup phải được ươm tạo, nhận được nguồn tài chính từ giai đoạn hạt giống, được tư vấn bởi các cố vấn giàu kinh nghiệm, có môi trường hệ sinh thái phát triển. Đó cũng là môi trường giúp startup có thể thử nghiệm ở giai đoạn đầu thành công. Kiểm chứng khách hàng là giai đoạn quan trọng nhất và địa phương là nơi tốt nhất để startup có thể sử dụng sản phẩm hình thành nên nguồn lực năng lực ban đầu để có thể phát triển ở giai đoạn tiếp theo.

Theo doanh nhân Lý Đình Quân, hệ sinh thái vô cùng quan trọng đối với vườn ươm. Do vậy, trong 5 năm qua, SHi đã dành rất nhiều nguồn lực để thúc đẩy liên kết cho hệ sinh thái. Ông cho biết: “Trong hệ sinh thái, yếu tố Nhà nước đóng vai trò vô cùng quan trọng ở giai đoạn hình thành nguồn lực hỗ trợ ban đầu khi hệ sinh thái khởi nghiệp ở một địa phương chưa phát triển. Ở giai đoạn đầu, Nhà nước đóng vai trò dẫn dắt để tập hợp các lực lượng tri thức, các nhân tố của hệ sinh thái khởi nghiệp và xây dựng các cơ chế chính sách, kế hoạch, đề án, hạ tầng thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp. Đặc biệt, Nhà nước có vai trò quan trọng trong việc tổ chức để hình thành nên các nguồn tài chính cũng như mạng lưới các nhà cố vấn, các nhà đầu tư giai đoạn đầu”.

Ông cho biết thêm: “Trong hoạt động ươm tạo phải có các hạt giống đến từ môi trường đặc biệt là các trường đại học. Ở Đà Nẵng cũng như miền Trung, các trường đại học còn rất yếu, văn hóa khởi nghiệp, tinh thần doanh nhân, cơ chế chính sách chưa đủ để kích hoạt được lực lượng tri thức tham gia và đóng góp vào ĐMST cũng như tổ chức các hoạt động ươm tạo tại các trường đại học. Hầu hết các trường đại học mới chỉ chú trọng vào đào tạo mà chưa tập trung vào nghiên cứu cũng như chưa thúc đẩy hoạt động thương mại hóa, nên quá trình tìm kiếm hạt giống tại Đà Nẵng cũng như miền Trung là rất khó khăn. SHi phải tự xây dựng nên hệ sinh thái trong 5 năm vừa qua là một thách thức thực sự khó khăn”.

Ông cũng cho biết: “Tuy nhiên, vài năm gần đây, hệ sinh thái khởi nghiệp của Đà Nẵng cũng bắt đầu phát triển tốt hơn nhờ sự quan tâm của Nhà nước, các bên liên quan, trường đại học cũng như các hội doanh nhân và chính đại dịch Covid-19 đã làm cho các doanh nghiệp thấy rằng ĐMST, ứng dụng công nghệ mới là con đường có thể nâng cao năng lực cạnh tranh và họ đã chuyển hóa từ môi trường bắt đầu khởi nghiệp SME qua môi trường ĐMST. Nhờ vậy, trong 2 năm gần đây, SHi đã tuyển chọn được lực lượng hạt giống từ những doanh nhân trẻ mới khởi nghiệp trong vòng 2 năm nhưng chưa có điều kiện hay định hướng phát triển. Trong quá trình ươm tạo, SHi đã giúp thay đổi tư duy cho họ hoàn thành mô hình khởi nghiệp tinh gọn. SHi hỗ trợ họ ứng dụng các giải pháp công nghệ nền tảng 4.0 trong quá trình thương mại hóa sản phẩm. SHi còn giúp cho họ kết nối với rất nhiều nguồn lực để họ có thể phát triển mạng lưới khách hàng cũng như mạng lưới các nhà đầu tư, đối tác tốt hơn”.

Hệ sinh thái rất quan trọng với vườn ươm nhưng ngược lại, vườn ươm là trái tim của hệ sinh thái khởi nghiệp vì vườn ươm là nơi có thể cho các dự án khởi nghiệp tất cả những gì họ cần mang tính đồng bộ, tính toàn diện. Đồng bộ là tất cả các kiến thức từ giai đoạn ĐMST đến kiến thức liên quan đến chiến lược, vận hành tinh gọn, nhân sự, marketing tài chính, cho tới các hoạt động về pháp lí, đăng ký sở hữu trí tuệ, định giá và kết nối với các sở ngành, kết nối với các tập đoàn. SHi kiến tạo môi trường hiệu quả để giúp startup ươm tạo phát triển toàn diện về năng lực, thu hút tất cả các nguồn lực cho phát triển với tỷ lệ thành công cao.

Một startup điển hình mà SHi đã ươm tạo đó là Dự án Hue Lotus homestay. Dự án này có thể nói rằng hầu như đi từ con số 0. Đó là Dự án Hue Lotus homestay. Khi đến với SHi, Dự án chỉ có mỗi ý tưởng cùng với diện tích 1000m² đất và 1 gia đình 7 người thất nghiệp. Tuy nhiên, SHi phát hiện ra tài nguyên mà người khởi nghiệp này có đó là: gia đình họ có văn hóa của triều đại Huế; mảnh đất 1000m² nằm trong con đường di sản của Huế; khát vọng vươn lên từ sự khó khăn, nghèo khó; và họ sở hữu tri thức, hiểu biết về làng nghề, về văn hóa ẩm thực Huế, văn hóa cung đình Huế. SHi đã biến dự án từ ý tưởng này thành dự án khởi nghiệp hàng đầu ở Huế, gọi vốn được 1,2 tỷ và hình thành khu homestay kết hợp phát triển văn hóa bản địa, văn hóa Huế, văn hóa cung đình cũng như con người làng nghề của Huế. Đây là một dự án sáng tạo bởi nó không chỉ ứng dụng công nghệ mà còn có cả giá trị văn hóa, thiên nhiên và con người được tích hợp trong Dự án. Mạng lưới ươm tạo các chuyên gia của SHi đã giúp cho họ có thể thương mại hóa giá trị những gì họ có. Tới nay sau 3 năm khởi nghiệp, Hue Lotus Homestay đã bắt đầu phát triển rất tốt.

Đó chính là giá trị, sứ mệnh của SHi có thể cung cấp cho các startup và như vậy một hệ sinh thái tốt cộng thêm một vườn ươm với đầy đủ nguồn lực tạo nên giá trị sẽ giúp cho các startup thực hiện những khát vọng, ước mơ. Chính những khát vọng, ước mơ đó có thể tạo ra rất nhiều startup phát triển cho địa phương. Một mạng lưới vườn ươm trong 1 địa phương có thể tạo nên nhiều vườn ươm trong các trường đại học với nhiều giai đoạn khác nhau, từ giai đoạn ý tưởng, đến giai đoạn hạt giống, thương mại hóa và tăng tốc, cũng như các giai đoạn khác có thể tạo ra giá trị cho địa phương và góp phần tạo nên một Việt Nam Thịnh vượng.

Đúc kết kinh nghiệm phát triển vườn ươm SHi

Đúc kết lại trong 5 năm hình thành và phát triển, doanh nhân Lý Đình Quân cho rằng thành công của SHi đến từ những yếu tố sau:

- Nhiệt huyết, bản lĩnh, kiên trì và năng lực sáng tạo, kết nối của người sáng lập SHi;
- Tầm nhìn dài hạn, hành động liên tục, kết nối đa nguồn lực, luôn sáng tạo trong từng giai đoạn phát triển;
- Thu hút được nhiều nguồn lực hợp tác hỗ trợ: Bộ Khoa học và Công nghệ, các tổ chức Swiss EP - Thụy Sĩ, PUM - Hà Lan, Tổng cục Du lịch, sở ngành địa phương...;
- Mạng lưới chuyên gia được đào tạo theo chương trình SHi bởi chuyên gia quốc tế;
- Lĩnh vực ươm tạo phù hợp với thế mạnh của miền Trung, tạo được lợi thế riêng;
- Xây dựng thương hiệu cho ươm tạo mạnh mẽ để thu hút nguồn lực, phát triển bền vững.

Nguyễn Lê Hằng

Nguồn: Cục Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia.